

Обставини справи

Справа стосувалася відмови в задоволенні позовів заявників, членів керівної ради Національного ордену ветеринарних хірургів Румунії (С.М.В.Р.), у справі проти журналіста та місцевої щотижневої газети щодо забезпечення захисту репутації після публікації статті з критикою на їхню адресу.

Стаття була опублікована у виданні *Bihoreanul* (місцева щотижнева газета) за 18–24 березня 2013 року та на її вебсайті. Заголовок був таким: «*Отруєне м'ясо. Оскільки розгорається скандал навколо м'яса, забрудненого антибіотиками, ветеринар Біхор вказує пальцем: відповідальність несе керівний орган С.М.В.Р.*». У статті, серед іншого, розглядалися небезпеки, пов'язані з продажем та використанням ветеринарних антибіотиків, що відпускаються без рецепта, і, зокрема, критикувалися заявники за їхню участь у національній торгівлі ветеринарними препаратами та за вжиття заходів для скасування наказу про посилення контролю за збутом таких лікарських засобів.

Заявники ініціювали цивільний позов проти газети та журналіста – автора цієї статті. Вони звинуватили автора статті у твердженнях про те, що вони несуть певну відповідальність за споживання населенням харчових продуктів, забруднених слідами антибіотиків, підтримку продажу ветеринарних препаратів і що вони були зацікавлені у скасуванні наказу, а також діяли всупереч інтересам ветеринарних лікарів, які були членами С.М.В.Р.

Позови заявників були відхилені румунськими судами, які вказали, що у справі було досягнуто справедливого балансу між двома конкуруючими правами, а саме: правом заявників на захист своєї репутації та правом журналіста і газети на свободу вираження поглядів. Суд першої інстанції встановив, зокрема, що спірна стаття стосувалася небезпеки для здоров'я людей через продаж та використання ветеринарних антибіотиків без рецепта. Суд вважав це темою суспільного інтересу й такою, що робить свій внесок в обговорення, що становить загальний інтерес для громадськості.

Посилаючись на статтю 8 Конвенції (право на повагу до приватного життя), заявники стверджували, що національні органи влади не змогли захистити їхнє право на повагу до репутації.

Оцінка Суду

Стаття 8 Конвенції

Обговорення питань суспільного інтересу

¹ Переклад цього рішення для огляду здійснила Анастасія Бойченко.

ЄСПЛ зазначив, що мета оскаржуваної статті полягала в тому, щоб вказати на небезпеку для здоров'я споживачів у зв'язку із продажем і використанням безрецептурних ветеринарних препаратів, заходи, вжиті заявниками для скасування наказу, спрямованого на збільшення ефективності відповідних стандартів, та безпосередню участь заявників у продажу ветеринарних препаратів. ЄСПЛ також зауважив, що продаж непридатного для споживання м'яса вже висвітлювався в ЗМІ, коли ця стаття була опублікована та обговорювалася в національній пресі. Він вважав, що питання, висвітлені в статті, становлять загальний інтерес і пов'язані з охороною здоров'я населення. ЄСПЛ нагадав, що відповідно до позитивних зобов'язань держави за статтею 8 Конвенції громадськість повинна мати доступ до інформації, яка дозволяє оцінити ризики, яким піддається суспільство. Отже, у ЄСПЛ не було підстав сумніватися в тому, що публікація спірної статті може тлумачитись як така, що сприяла висвітленню питання, яке становить суспільний інтерес.

Чи були заявники добре відомими; предмет статті

ЄСПЛ підкреслив, що заявники обіймали посади в керівній раді професійного органу, який суд першої інстанції описав як такий, що діє в інтересах суспільства. Він вважав, що їхня професійна діяльність означає, що заявники були добре відомими особами в цій сфері. Крім того, перший і третій заявники мали певний інтерес в академічному світі, а третій заявник також був «політиком». ЄСПЛ дійшов висновку, що заявники певною мірою були добре відомими суспільними діячами, а тому не могли вимагати захисту свого права на повагу до їхнього приватного життя так само, як приватні особи, не відомі суспільству.

Стосовно предмета статті ЄСПЛ зазначив, що він не стосувався приватного життя заявників, а зосереджувався на їхній професійній діяльності як членів керівної ради С.М.В.Р. та як партнерів у компаніях, які продавали та розповсюджували ветеринарні препарати.

Зміст, форма та наслідки статті

ЄСПЛ відзначив, що суд першої інстанції ухвалив, що стаття переважно стосувалася забруднення продуктів тваринного походження залишками ветеринарних препаратів і пов'язаних із цим ризиків для здоров'я споживачів та що заявники згадувалися побічно.

Хоча в цій статті були наведені заходи, вжиті заявниками як представниками С.М.В.Р., щоб скасувати наказ, направлений на посилення стандартів у цій сфері, та вказівки на безпосередню участь заявників у продажу ветеринарних препаратів, ЄСПЛ зазначив, що вона не розкривала подробиць приватного життя заявників і не містила жодних образливих висловів. Здебільшого було наведено думки щодо того, як заявники виконували свої функції в керівній раді С.М.В.Р.

ЄСПЛ, як і національні суди, підкреслив, що автор статті діяв добросовісно, спираючись на інші публікації з обговорення цієї ж проблематики, і використовував вже зібрану інформацію для формування оціночних суджень. Його тези підтверджувалися показаннями ветеринара, який, як і журналіст, хотів бити на сполох про необмежений продаж

ветеринарних препаратів. Крім того, той факт, що автор статті «пом'якшив» свої заяви, супроводжував свої твердження відповідними матеріалами та брав участь у дискусії, яка вже тривала, є фактором, який свідчить про його добросовісність.

Далі ЄСПЛ підкреслив, що національні суди проаналізували обсяг поширення та доступності статті й дійшли висновку, що вона з'явилася в місцевій щотижневій газеті, вебсайт якої відвідували переважно читачі з округу Біхор. Із цього очевидно, що обсяг поширення статті був обмеженим.

ЄСПЛ вважав, що національні суди досягли справедливого балансу між правом заявників на повагу до свого приватного життя та правом журналіста на свободу вираження поглядів і оцінили ці конкуруючі інтереси у світлі критеріїв, що впливають з його усталеної практики. Беручи до уваги свободу розсуду, надану Договірним Сторонам, ЄСПЛ, таким чином, не бачив серйозних підстав для заміни думки румунських судів своєю. Відповідно, не можна стверджувати, що, відмовляючись задовольнити позови заявників, національні суди не виконали позитивного зобов'язання держави із захисту права заявників на повагу до свого приватного життя в розумінні статті 8 Конвенції. Отже, порушення статті 8 Конвенції не було.

Висновок

Відсутність порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 7 грудня 2021 року й набуло статусу остаточного 7 березня 2022 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.